

Overgenomen uit Begijnhofkrant 50 (2015) 1
De Begijnhofkrant Van nummer 1 tot nummer 50
Hugo Vanden Bossche

Op 13 mei 2002 werd de

Begijnhofkrant boven de doopvont gehouden. Volgens Robert baron Stouthuysen, toen voorzitter van de in 2001 opgerichte vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout, was het de bedoeling met het driemaandelijks informatieblad allen die zich, zoals de Vrienden, op een of andere wijze engageren in de zorg rond het begijnhof en zijn cultuurpatrimonium, “op de hoogte te houden van wat er reilt en zeilt in, over en rond ons Begijnhof”.

Onder de redactie van Karel Dergent, die zich de vader van onze **Begijnhofkrant** mag noemen, verschenen er tot in de winter van 2008 22 nummers.

Voor de volgende 28 nummers tekende Guido Theunissen als eindredacteur.

In de statuten van de vzw wordt uitvoerig het accent gelegd op de promotie van de cultuurhistorische waarde van het begijnhof en op de bevordering van het onderzoek naar de geschiedenis van het begijnhof en zijn kunstschaten. Vandaar dat deze aspecten in de vijftig afleveringen ruim aan bod zijn gekomen.

Vanaf de start werd geregeld een object uit de rijke collectie van het Hof, het Begijnhofmuseum en de Heilig-Kruiskerk beschreven. Zo kwam in het eerste nummer al het speciale schaalmodel van de Heilig-Grafkerk in Jeruzalem aan bod. Daarna volgden onder meer teksten over het door Walter Pompe gebeeldhouwde, imposante Christusbeeld en over diverse aanwezige schilderijen (meestal na restauratie) en beelden. Daarbij werden thema's behandeld die verbonden waren aan de begijnenspiritualiteit of waarin de passie van Christus centraal stond, zie bijvoorbeeld de afbeeldingen van 'Christus op de koude steen' en de piëta's op het Hof en in de kerk. Ook de begijnendevotie werd getoond in teksten, tekeningen, schilderijen en beelden. Een voorbeeld van deze devotie is het geklede beeld van het zegenende Jezuskind met wereldbol: het Jezuskind werd in de eerste plaats vereerd als toekomstige Verlosser, maar ook als incarnatie van onschuld en zuiverheid. Natuurlijk werden ook allerlei heiligen besproken, zoals de H. Catharina van Alexandrië en de H. Begga van Andenne, die door veel begijnen, ook Turnhoutse, ten onrechte als de stichteres van de begijnenbeweging werd aanvaard.

In verschillende begijnhofkranten werden mooi versierde en ook gewoon neergeschreven lofdichten en gelegenheidsdrukken getoond. Daarnaast vinden we teksten waarin 'gewone' gebruiksvoorwerpen en objecten uit de hostiebakkerij, de keuken of de ziekenkamer worden voorgesteld. Ook weinig in het oog springende dingen, zoals 'tuetel commekens' en blaadjes die als bladwijzer werden gebruikt of boekjes die in kasten werden achtergelaten, kregen een plaats in de **Begijnhofkrant**.

In veel afleveringen werd over het ontstaan van de begijnenbeweging, het Turnhoutse begijnhof, het leven op het Hof en de geestelijke levenswandel van de begijnen geschreven. Er werden ook teksten over de Turnhoutse kant opgenomen, want bij de begijnen waren er excellente kantwerksters en mogelijk hebben zij het kantklossen zelfs naar Turnhout gebracht.

De auteurs zijn niet onder de dakruiter van de Heilig-Kruiskerk blijven steken. Ook de andere goed bewaarde, nog min of meer intacte begijnhoven in Vlaanderen en Nederland, evenals de hoven waarvan alleen nog, zoals in Brussel, de mooie barokke kerk kan worden bewonderd, en zelfs begijnhoven waar, zoals in Rotterdam, alleen nog een Bagijnenstraat is, werden beschreven.

Er zijn artikelen verschenen over buitengewone ('sterke') vrouwen en 'begijnen', zoals Hadewijch, met haar mystieke liefdespoëzie, en de begijn (?) Heilwig Bloemaerts, beter bekend als 'de Bloemardinne', Gertrudis van Nijvel, de zus van Begga, Lutgardis van Tongeren, Maria Van Oignies, Ida Van Nijvel, Marguerite Porète, de schrijfster van '*De spiegel der simpele vernietigde zielen*', de mystica en abdis Hildegard von Bingen, Birgitta van Zweden, een van de voornaamste heiligen uit de middeleeuwen, twee kerkleraresen, Catharina van Siena en Theresa van Avila, Juliana van Mont Cornillon, Eva van Luik en de Oisterwijkse begijn en mystica Maria van Hout.

In een aantal artikelen werden de schijnwerpers op de beroemdste mystieke denker van de Nederlanden en bewonderaar van Hadewijch, Jan van Ruusbroec, gericht. Ook aan Meester Eckhart, die onder meer door Ruusbroec een 'valse profeet' werd genoemd, is een artikel gewijd. Dichters, schrijvers en schilders uit de 19de en 20ste eeuw kwamen aan bod. Uit de uitgebreide muziekcollectie die ons door de choristen werd nagelaten, zijn verschillende gezangen beschreven en vooral aan het als topstuk erkende 16de-eeuwse processionale werden – onder meer in dit nummer – artikelen en concerten gewijd en besproken.

Niet alleen werden concerten besproken waarbij uit manuscripten gevonden in de begijnhoven van Amsterdam, Antwerpen, Brugge, Mechelen en vooral Turnhout werd gezongen. Ook de verslagen van de meer dan dertig andere concerten die sinds november 2002 door De Vrienden in de Heilig-Kruiskerk werden georganiseerd, kunnen in verschillende nummers van de **Begijnhofkrant** worden doorgenomen. Hoewel getracht werd zoveel mogelijk behandelde onderwerpen in dit overzicht te vermelden, is de opsomming verre van volledig. Maar ik denk dat deze samenvatting aantoont dat de **Begijnhofkrant** niet alleen een verzamelobject is, maar ook een bron waaruit geïnteresseerden in de begijnenwereld heel wat informatie kunnen putten. Het verschijnen van dit jubileumnummer 50 is een uitstekende gelegenheid om de auteurs, fotografen, vormgevers en lezers van harte te bedanken. Een speciaal woord van dank gaat naar de Group Joos voor het drukken van de vierkleurige **Begijnhofkrant**. De redactie hoopt dat ze ook in de toekomst op de steun van alle medewerkers kan blijven rekenen en dat ze nieuwe auteurs kan aantrekken.

Hugo Vanden Bossche

